

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА

**ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
28 серпня 2021 року,
протокол № 1

Перша проректорка, голова методичної
ради університету, кандидатка наук з
державного управління, доцентка

_____ Ірина КОВТУН

28 серпня 2021 року

м.п.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
навчальної дисципліни
«Нарахування та облік соціальних виплат»
для підготовки на першому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
за спеціальністю 232 Соціальне забезпечення
галузі знань 23 Соціальна робота
денної форми навчання

м. Хмельницький
2021

РОЗРОБНИК:

Доцентка кафедри менеджменту, фінансів,
банківської справи та страхування, кандидатка
економічних наук

26 серпня 2021 року

_____ Галина БУЛАТ

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування
27 серпня 2021 року, протокол № 1.

Заступниця завідувача кафедри менеджменту,
фінансів, банківської справи та страхування,
кандидатка економічних наук, доцентка

27 серпня 2021 року

_____ Наталія ЗАХАРКЕВИЧ

Декан юридичного факультету,
кандидат юридичних наук, доцент

27 серпня 2021 року

_____ Сергій КРУШИНСЬКИЙ

ЗМІСТ

	Стор.
1. Структура вивчення навчальної дисципліни	– 3
1.1. Тематичний план навчальної дисципліни	– 3
1.2. Лекції (<i>теми і плани</i>)	– 4
1.3. Семінарські заняття	– 7
1.4. Самостійна робота студентів	– 23
1.5. Індивідуальні завдання	– 28
1.6. Підсумковий контроль	– 30
2. Схема нарахування балів	– 32
3. Рекомендовані джерела	– 34
4. Інформаційні ресурси в Інтернеті	– 36

1. Структура вивчення навчальної дисципліни

1.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак.)	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак.)	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Сутність та форми соціальних виплат	10	2	2			6	-	-	-	-	-	-
2.	Фінансове забезпечення соціальних виплат	12	4	2			6	-	-	-	-	-	-
3.	Організація та облік соціальних виплат за загальнообов'язковим державним пенсійним страхуванням	18	4	4			10	-	-	-	-	-	-
4.	Організація та облік соціальних виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з втратою тимчасової непрацездатності	18	4	6			8	-	-	-	-	-	-
5.	Організація та облік соціальних виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності	16	4	4			8	-	-	-	-	-	-
6.	Організація та облік соціальних виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням на випадок безробіття	16	4	4			8	-	-	-	-	-	-
	Усього годин:	90	22	22	-	-	46	-	-	-	-	-	-

1.2. Лекції

№ з/п	Назва і план теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	2	3	4
1.	<i>Сутність та форми соціальних виплат</i>	2	-
1.1.	Соціальна допомога: сутність, види та форми		
1.2.	Соціальний захист зайнятого населення		
1.3.	Організація захисту соціально вразливих категорій населення		
2.	<i>Фінансове забезпечення соціальних виплат</i>	2	-
2.1.	Сутність та поняття соціальних нормативів		
2.2.	Джерела фінансування соціальних гарантій		
2.3.	Пенсійне забезпечення		
3.	<i>Фінансове забезпечення соціальних виплат</i>	2	-
3.1.	Державна допомога сім'ям з дітьми		
3.2.	Пільги, щодо оплати житлово-комунальних, транспортних послуг, послуг зв'язку		
3.3.	Індексація грошових доходів населення		
3.4.	Державне регулювання цін		
4.	<i>Єдиний соціальний внесок як основний фінансовий інструмент системи державного пенсійного та соціального страхування України</i>	2	-
4.1.	Облік платників єдиного внеску		
4.2.	База нарахування ЄСВ, порядок обчислення і сплати єдиного внеску		
4.3.	Формування звітності за єдиним соціальним внеском		
5.	<i>Організація та облік соціальних виплат за загальнообов'язковим державним пенсійним страхуванням</i>	2	-
5.1.	Персоніфікований облік в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування		
5.2.	Основні аспекти організації виплати пенсій		
5.3.	Бухгалтерський облік та звітність за операціями з нарахування та виплати пенсійного забезпечення		
6.	<i>Основи державного регулювання загальнообов'язкового соціального страхування</i>	2	-
6.1.	Мета, види та принципи загальнообов'язкового державного соціального страхування		
6.2.	Основні аспекти діяльності Фонду соціального страхування України		
6.3.	Права громадян на матеріальне забезпечення та соціальні послуги за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності		
7.	<i>Організація та облік соціальних виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з втратою тимчасової непрацездатності</i>	2	-
7.1.	Страхові випадки, умови надання допомоги по тимчасовій непрацездатності, а також підстави для відмови в наданні допомоги по тимчасовій непрацездатності		
7.2.	Визначення розміру допомоги по тимчасовій непрацездатності з урахуванням страхового стажу. Умови надання та права на допомогу по вагітності та пологах, призначення допомоги на поховання		

1	2	3	4
7.3.	Бухгалтерський облік операцій з нарахування та виплати соціальної допомоги.		
7.4.	Складання та подання фінансової і бюджетної звітності органами праці та соціального захисту населення.		
8.	<i>Організація соціальних виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності</i>	2	-
8.1.	Перелік категорій осіб, які підлягають страхуванню від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання.		
8.2.	Порядок призначення допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю до відновлення працездатності або встановлення інвалідності.		
8.3.	Порядок призначення потерпілому одноразової допомоги у разі стійкої втрати професійної працездатності, призначення потерпілому щомісячної страхової виплати, призначення страхової виплати потерпілому при тимчасовому переведенні на легшу, нижчеоплачувану роботу, призначення одноразової допомоги та щомісячної страхової виплати особам, які мають на неї право в разі смерті потерпілого.		
9.	<i>Документування та облік соціальних виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності</i>	2	
9.1.	Документи, які необхідні для розгляду справ про страхові виплати.		
9.2.	Відображення на рахунках бухгалтерського обліку допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю.		
9.3.	Порядок складання звітності за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності.		
10.	<i>Основи державного загальнообов'язкового соціального страхування на випадок безробіття</i>	2	
10.1.	Поняття безробіття, безробітний, значення загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття у сприянні зростання зайнятості населення України.		
10.2.	Принципи страхування на випадок безробіття, права на матеріальне забезпечення на випадок безробіття та соціальні послуги.		
10.3.	Види матеріального забезпечення та соціальних послуг, джерела формування коштів Фонду соціального страхування на випадок безробіття.		
11.	<i>Організація та облік соціальних виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням на випадок безробіття</i>	2	

1	2	3	4
11.1.	Порядок обчислення страхового стажу, статус безробітних, їх права та обов'язки, підходяща робота для безробітного.		
11.2.	Порядок визначення розміру та тривалості виплати допомоги по безробіттю, умови та тривалості виплати допомоги по безробіттю.		
11.3.	Бухгалтерський облік операцій з нарахування та виплати допомоги по безробіттю. Складання та подання фінансової і бюджетної звітності органами праці та соціального захисту населення.		
	Усього	22	-

1.3. Семінарські заняття

Семінарське заняття 1

Тема 1. Сутність та форми соціальних виплат

Питання для усного опитування та дискусії

1. Соціальна допомога: її види та форми.
2. Характеристика категорії «зайняте населення».
3. Індексація заробітної плати працюючих як елемент захисту в умовах інфляції.
4. Соціально-вразливі категорії населення.
5. Диференційований підхід щодо вибору форм і заходів підтримки і захисту соціально вразливих категорій населення.
6. Форми соціального захисту багатодітних матерів та неповних сімей.
7. Правові засади і основні складові соціального захисту інвалідів.
8. Оцінка сучасного стану соціального захисту зайнятого населення та нагальні проблеми, що потребують вирішення.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових та ситуаційних завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є : соціальна допомога, зайняте населення, індексація заробітної плати, соціальний захист, соціальний захист інвалідів, соціально-вразливі категорії населення.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- особливості організації соціального захисту в Україні;
- порядок здійснення соціальних виплат;
- основні складові соціального захисту соціально-вразливої категорії населення;
- соціальний захист економічно активного населення.

Практичні завдання

Завдання 1. Дайте правильну відповідь на тестові питання й поясніть свій вибір:

Варіант 1.

1. Керівництво та управління обов'язковим державним соціальним страхуванням здійснює:

- а) фонд соціального страхування;
- б) держава;
- в) правління фонду.

...

10. Управління фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування здійснюють:

- а) держава;
- б) правління страхових фондів;
- в) виконавчі дирекції.

Варіант 2.

1. Державний моніторинг у сфері соціального страхування здійснюється з метою:

- а) дотримання державних соціальних гарантій;
- б) оцінки ефективності державної соціальної політики;
- в) впливу на рівень та якість життя в Україні.

...

10. Для визначення рівня життя використовують індекс людського розвитку, який має наступні складові:

- а) тривалість життя населення;
- б) рівень освіти;
- в) обсяг ВВП на душу населення.

Завдання 1.

Подайте свій план дій з кардинального поліпшення національної системи соціального захисту, уявивши, що ви є:

- А) міністром праці та соціальної політики;
- Б) Народним депутатом України
- В) Головою обласної державної адміністрації
- Г) Міським головою

Завдання 2.

Громадянка Г., військовослужбовець Збройних Сил України, звернулася до районного відділу праці та соціального захисту і з заявою про призначення їй допомоги для догляду за дитиною до досягнення дитиною трирічного віку. Їй відмовили у призначенні такої допомоги, оскільки вона вже отримує допомогу для догляду за попередньою дитиною, а також пенсію в разі втрати годувальника. Чи має Г. право на допомогу для догляду з дитиною (другою) до досягнення нею трирічного віку? Куди можна оскаржити відмову у призначенні вказаної допомоги? Визначте розмір допомоги. З яких коштів виплачуватиметься ця допомога?

Завдання 3.

Громадянин Р. звернувся до районного органу праці та соціального захисту із запитанням: чи має право на допомогу як малозабезпечений громадянин, якщо живе окремо від батьків в іншому місці, в гуртожитку? Його сукупний дохід за розрахунковий період є меншим від законодавчо встановленого (стипендія), однак він навчається на юридичному факультеті ЛНУ ім. І. Франка на платній формі навчання.

Семінарське заняття 2

Тема 2. Фінансове забезпечення соціальних виплат

Питання для усного опитування та дискусії

1. Сутність та поняття соціальних нормативів.
2. Основні напрями здійснення соціальних гарантій.
3. Джерела фінансування соціальних гарантій.
4. Механізм реалізації соціальних гарантій, визначення розмірів соціальних гарантій.
5. Форми пенсійного забезпечення, соціальні та трудові пенсії, солідарна пенсійна система, обов'язкова накопичувальна пенсійна система, добровільне пенсійне страхування.
6. Державна допомога сім'ям з дітьми.
7. Джерела фінансування допомоги сім'ям з дітьми.
8. Пільги, щодо оплати житлово-комунальних, транспортних послуг, послуг зв'язку.
9. Державне регулювання цін.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових та ситуаційних завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є : державний бюджет, соціальні гарантії, соціальні нормативи, страхові фонди,

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- особливості фінансування соціальних гарантій;
- механізм реалізації соціальних гарантій;
- форми пенсійного забезпечення;
- види державних допомог сім'ям з дітьми;
- джерела покриття витрат на житлово-комунальні субсидії;
- дотації, джерела фінансування цінових дотацій.

Практичні завдання

Завдання 1. Дайте правильну відповідь на тестові питання й поясніть свій вибір:

Варіант 1.

1. Джерелами фінансування соціальної сфери є:

- а) державний бюджет;
- б) страхові фонди;
- в) місцеві бюджети;
- г) власні доходи організацій та установ соціальної сфери (самофінансування).

...

10. Управління страховими фондами здійснюється:

- а) Верховною Радою України;
- б) Кабінетом Міністрів України;
- в) державою та представниками суб'єктів соціального страхування.

Варіант 2.

1. Суб'єкти соціального страхування – це:

- а) Фонд соціального страхування України;
- б) страховий ризик та страховий випадок;
- в) застрахована особа, члени її сім'ї або інша особа, страхувальник та страховик

...

10. Кошти загальнообов'язкового державного соціального страхування:

- а) входять до складу Державного бюджету України;
- б) не входять до складу Державного бюджету України;
- в) використовуються тільки за цільовим призначенням.

Завдання 1.

Для господарських потреб підприємство придбало легковий автомобіль, вартість якого відповідно до рахунку – 450 тис. грн. (з ПДВ). Яку суму пенсійного збору підприємство має сплатити до Пенсійного фонду?

Завдання 2.

Підприємство продало будівлю загальногосподарського призначення за договірною ціною 1264000,0 грн. Того ж самого дня підприємством було придбано будівлю під улаштування магазину роздрібної торгівлі для реалізації продукції підприємства. Договірна ціна даної будівлі становила 824000,0 грн.

Визначити, яку суму збору на пенсійне страхування з операції купівлі-продажу нерухомого майна має сплатити підприємство до бюджету Пенсійного фонду.

Семінарське заняття 3

Тема 3. Організація та облік соціальних виплат за загальнообов'язковим державним пенсійним страхуванням

Питання для усного опитування та дискусії

1. Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (надалі – ЄСВ) – основні поняття.
2. Порядок нарахування та сплати ЄСВ – база нарахування, розмір.
3. Платники ЄСВ, їх права та обов'язки. Добровільна сплата ЄСВ.
4. Засади адміністрування та розподілення ЄСВ Пенсійним фондом України.
5. Державний нагляд за збором та веденням обліку єдиного внеску.
6. Повноваження фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування у сфері збору та обліку єдиного внеску.
7. Відповідальність за порушення законодавства про збір та ведення обліку єдиного внеску.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових та ситуаційних завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: єдиний соціальний внесок, Пенсійний фонд, Фонд соціального страхування, страхувальник, облік, звітність.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- права та обов'язки платників єдиного внеску;
- облік платників єдиного внеску.
- база нарахування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування;
- розмір єдиного внеску та пропорції його розподілу за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування;
- порядок обчислення і сплати єдиного внеску.

Варіант 1.

1. Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування це:

- а) страховий внесок, збір якого здійснюється до видів загальнообов'язкового державного соціального страхування;
- б) консолідований страховий внесок, збір якого здійснюється до системи загальнообов'язкового державного соціального страхування;
- в) консолідований страховий внесок, збір якого здійснюється виключно роботодавцями до системи загальнообов'язкового державного соціального страхування.

...
10. Застрахована особа:

- а) фізична особа, яка підлягає загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню і сплачує (сплачувала) та/або за яку сплачується чи сплачувався єдиний внесок;
- б) фізична особа, яка підлягає загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню;
- в) вірно а) і б).

Варіант 2.

1. Максимальна величина бази нарахування єдиного внеску:

- а) максимальна сума доходу застрахованої особи, що дорівнює сімнадцяти розмірам прожиткового мінімуму для працездатних осіб, на яку нараховується єдиний внесок;
- б) максимальна сума доходу застрахованої особи, що дорівнює десяти розмірам прожиткового мінімуму для працездатних осіб, на яку нараховується єдиний внесок;
- в) максимальна сума доходу застрахованої особи, що дорівнює двадцяти розмірам прожиткового мінімуму для працездатних осіб, на яку нараховується єдиний внесок.

...
10. Страхові кошти:

- а) кошти, які формуються за рахунок сплати єдиного внеску та надходжень від фінансових санкцій (штрафів та пені);
- б) кошти, які формуються за рахунок сплати єдиного;
- в) кошти, які формуються за рахунок сплати єдиного внеску та благодійних внесків.

Завдання 1.

Поєднайте характеристики з лівої колонки таблиці 1 з відповідними термінами з правої колонки.

Таблиця 1. Економічні характеристики

Характеристика	Термін
організація та ведення обліку відомостей про застраховану особу, що здійснюється відповідно до законодавства і використовується в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування в установленому порядку	солідарна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування

сума коштів, що визначається розрахунково як добуток розміру мінімальної заробітної плати і розміру єдиного внеску на державне соціальне страхування, встановлених законом, на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід)	система недержавного пенсійного забезпечення
грошові виплати в системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, що здійснюються у вигляді пенсії, довічної пенсії або одноразової виплати	мінімальний страховий внесок
недержавний пенсійний фонд, який створений та діє відповідно до законодавства про недержавне пенсійне забезпечення	пенсійні виплати
система, що базується на засадах солідарності і субсидування та здійснення виплати пенсій і надання соціальних послуг за рахунок коштів Пенсійного фонду на умовах та в порядку, передбачених Законом «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»	накопичувальний пенсійний фонд
фізична особа, яка підлягає загальнообов'язковому страхуванню і сплачує (сплачувала) та/або за яку сплачуються чи сплачувалися у встановленому порядку страхові внески на загальнообов'язкове пенсійне страхування та до накопичувальної системи державного пенсійного страхування	накопичувальна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування
цільовий позабюджетний фонд, який акумулює страхові внески застрахованих осіб, що обліковуються на накопичувальних пенсійних рахунках та інвестуються з метою отримання інвестиційного доходу на користь застрахованих осіб, пенсійні активи якого використовуються для оплати договорів страхування довічних пенсій або одноразових виплат застрахованим особам	персоніфікований облік у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування
система, що базується на засадах накопичення коштів застрахованих осіб у Накопичувальному фонді або у відповідних недержавних пенсійних фондах та здійснення фінансування витрат на оплату договорів страхування довічних пенсій і одноразових виплат на умовах, передбачених законом	застрахована особа
система, що базується на засадах добровільної участі громадян, роботодавців та їх об'єднань у формуванні пенсійних накопичень з метою отримання громадянами пенсійних виплат на умовах та в порядку, передбачених законодавством про недержавне пенсійне забезпечення	недержавний пенсійний фонд

Завдання 2.

У вересні поточного року працівнику Глушко П.Р. нараховано та виплачено:

заробітну плату – 7260,00 грн.;

відпускні – 15560,00 грн.;

матеріальну допомогу разового характеру на оплату лікування – 8000,00 грн.

премію за виробничі показники – 4600,00 грн.

Потрібно визначити базу нарахування та провести нарахування єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Відобразити на рахунках бюджетного обліку надходження страхових платежів до Пенсійного фонду.

Завдання 3.

Працівнику, який декілька днів перебував у відпустці за власний рахунок, у квітні 2022 року нараховано зарплату 5700 грн. Працівник у трудових відносинах був увесь місяць

Потрібно визначити базу нарахування та провести нарахування єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Семінарське заняття 4

Тема 3. Організація та облік соціальних виплат за загальнообов'язковим державним пенсійним страхуванням

Питання для усного опитування та дискусії

1. Основні аспекти організації виплати пенсій, допомоги національним оператором поштового зв'язку України.
2. Порядок складання та оформлення відомостей на виплату пенсій, соціальної допомоги, порядок виплати пенсій особам, які перебувають на повному державному утриманні.
3. Положення про порядок соціальних виплат через установи уповноважених банків.
4. Бухгалтерський облік та звітність за операціями з нарахування та виплати пенсійного забезпечення.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових та ситуативних завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є : пенсія, соціальна допомога, соціальні виплати, застрахована особа, персоналізований облік.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- переваги та недоліки системи пенсійного забезпечення в Україні;
- місце пенсійного забезпечення в економіці України;
- актуальність пенсійного страхування в системі економічних відносин;
- види пенсійних виплат і соціальних послуг за загальнообов'язковим державним пенсійним страхуванням.

Варіант 1.

1. Система пенсійного забезпечення в Україні складається з:

- а) солідарної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;
- б) накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;
- в) системи недержавного пенсійного забезпечення;
- г) всі відповіді вірні;

...

10. Система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування в Україні складається з:

- а) солідарної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;
- б) накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;
- в) системи недержавного пенсійного забезпечення;
- г) всі відповіді вірні;

Варіант 2.

1. Система накопичувального пенсійного забезпечення в Україні складається з:

- а) солідарної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;
- б) накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;
- в) системи недержавного пенсійного забезпечення;
- г) всі відповіді вірні;

...

10. Суб'єктами солідарної системи є:

- а) застраховані особи;
- б) страховальники;
- в) Міністерство фінансів;

- г) уповноважений банк;
- д) підприємства, установи, організації), що здійснюють виплату і доставку пенсій;
- ж) Пенсійний фонд;
- з) Державне казначейство.

Завдання 1.

За січень поточного року Марченко В.П. проведені наступні нарахування:

заробітна плата – 6800,00 грн.;

допомога по тимчасовій непрацездатності за рахунок коштів роботодавця – 1450,00 грн.;

премія – 1500,00 грн;

компенсація за використання для потреб виробництва власного автомобіля – 2200,00 грн.

Потрібно визначити базу нарахування та провести нарахування єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Відобразити на рахунках бюджетного обліку надходження страхових платежів до Пенсійного фонду.

Завдання 2.

Визначити розмір єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за березень 2021 р. за умови, що на підприємстві «Світанок» працює 10 працівників, із них 5 найманих працівників-інвалідів. З працівником цього підприємства Пилипенко С.С. було укладено цивільно-правову угоду на виконання роботи, винагорода за яку становить 7 000 грн. Діяльність підприємства належить до 27-го класу професійного ризику виробництва.

Зарплата найманих працівників-інвалідів:

1. Петренко С.М. – 7200 грн.;
2. Дяченко Т.Ю. – 6300 грн.;
3. Іващенко О.П. – 6720 грн.;
4. Станіславенко Т.П. – 6400 грн.;
5. Романенко Т.П. – 6500 грн.

Заробітна плата інших найманих працівників:

1. Сидоренко Ю.П. – 16900 грн.;
2. Пилипенко С.С. – 11600 грн.;
3. Ткаченко Т.Л. – 8200 грн.;
4. Цикунов С.С. – 8100 грн.;
5. Швець В.В. – 7701 грн.

Зробити записи у звіті з ЄСВ.

Семінарське заняття 5

Тема 4. Організація та облік соціальних виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з втратою тимчасової непрацездатності

Питання для усного опитування та дискусії

1. Суть та призначення соціальних виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. Нормативно-правова основа.

2. Суб'єкти страхування, їх права та обов'язки.

3. Страхові випадки та види забезпечення.

4. Відмова у здійсненні страхової виплати.

5. Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності: основні завдання та обов'язки, управлінська структура.

6. Бюджету Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.

7. Контроль (внутрішній фінансовий контроль, контроль за страхувальниками).

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових та ситуаційних завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є : тимчасова непрацездатність, страхові випадки, страхові виплати, Фонд соціального страхування, облік, бюджетна звітність.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- мета загальнообов'язкового державного соціального страхування;
- види загальнообов'язкового державного соціального страхування;
- страхові випадки;
- страхові ризики;
- принципи загальнообов'язкового державного соціального страхування;
- порядок складання та затвердження бюджету Фонду соціального страхування.

Варіант 1.

1. Страхувальником за загальнообов'язковим соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності є:

- а) робітник;
- б) страхові організації;
- в) власник підприємства;
- г) держава.

...

10. Обставини, внаслідок якої застрахована особа або члени її сім'ї можуть втратити тимчасово засоби існування та потребувати матеріального забезпечення це:

- а) наявність страхового стажу;
- б) страховий випадок;
- в) страховий ризик;
- г) страховий поліс.

Варіант 2.

1. Страховик у системі соціального страхування з тимчасової втрати працездатності зобов'язаний:

- а) здійснювати контроль за своєчасною сплатою страхових внесків.
- б) вести облік і звітність щодо страхових коштів;
- в) нараховувати та сплачувати страхові внески;
- г) вести облік заробітної плати застрахованих осіб.

...

10. Допомога по тимчасовій непрацездатності не надається:

- а) у разі тимчасової непрацездатності внаслідок захворювання або травми непов'язаної з нещасним випадком на виробництві;
- б) у разі навмисного заподіяння шкоди своєму здоров'ю з метою ухилення від роботи;
- в) за період перебування застрахованої особи у відпустці без збереження заробітної плати;
- г) у разі тимчасової непрацездатності по догляду за хворою дитиною віком до 14 років.

Завдання 1.

Працівник хворів з 06.12.2021 р. по 17.12.2021 р. За розрахунковий період йому нараховано та виплачено: заробітну плату – 92300,00 грн.; відпускні – 38430,00 грн.; премію за результатами роботи – 15400,00 грн.; лікарняні з 01.12.2021 р. по 15.12.2021 р. – 5065,00 грн.; добові на відрадженьня – 3723,00 грн. Кількість календарних днів перебування в трудових відносинах у розрахунковому періоді для розрахунку допомоги – 342.

Потрібно:

- 1) визначити розрахунковий період для розрахунку допомоги;
- 2) розрахувати допомогу по тимчасовій непрацездатності, враховуючи страховий стаж

працівника 5 років 9 місяців. Він має посвідчення учасника бойових дій, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення.

Завдання 2.

Громадянка Л. була прийнята на посаду менеджера 7 лютого 2021 року з п'ятиденним робочим тижнем. 4 квітня 2021 року виникло право на відпустку у зв'язку з вагітністю та пологами. За відпрацьований період її було нараховано 124200 грн. Визначити суми допомоги по вагітності та пологах, враховуючи те, що у громадянки Л. народилася одна дитина.

Семінарське заняття 6

Тема 4. Організація та облік соціальних виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з втратою тимчасової непрацездатності

Питання для усного опитування та дискусії

1. Види матеріального забезпечення та соціальних послуг за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. Поняття страхового стажу та порядок його обчислення.
2. Умови надання та права на допомогу по вагітності та пологах, призначення допомоги на поховання.
3. Розмір допомоги на поховання, порядок призначення та виплата матеріального забезпечення, надання соціальних послуг за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності.
4. Порядок оплати за лікування в реабілітаційних відділеннях санаторно-курортних закладів після перенесених захворювань і травм за рахунок коштів Фонду.
5. Бухгалтерський облік операцій з нарахування та виплати соціальної допомоги.
6. Складання та подання фінансової і бюджетної звітності органами праці та соціального захисту населення.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових та ситуаційних завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є : матеріальне забезпечення, соціальні послуги, бюджетне фінансування, тимчасова непрацездатність.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- право громадян на матеріальне забезпечення та соціальні послуги за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності;
- види матеріального забезпечення та соціальних послуг за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності;
- порядок видачі документів, що засвідчують тимчасову непрацездатність у зв'язку з доглядом за хворим членом сім'ї, хворою дитиною, дитиною віком до трьох років та дитиною-інвалідом до 16 років у разі хвороби матері або іншої особи, яка доглядає за дитиною;
- порядок фінансування Фондом соціального страхування страхувальників та інших отримувачів страхових коштів

Варіант 1.

1. Допомога по тимчасовій непрацездатності встановлюється:

- а) з урахуванням віку та статі застрахованої особи;
- б) з урахуванням страхового стажу;
- в) в однакових для усіх застрахованих осіб розмірах.

...

10. Застрахованим особам, які мають страховий стаж до 8 років допомога по тимчасовій непрацездатності виплачується у розмірі:

- а) 60 %;

- б) 75 %;
- в) 100 %;
- г) 80 %.

Варіант 2.

1. *Допомога по вагітності та пологах надається страховій особі у розмірі:*

- а) 60 %;
- б) 80 %;
- в) 100 %;
- г) 75 %.

...

10. *Допомога по тимчасовій непрацездатності за рахунок коштів Фонду соціального страхування надається у випадку:*

- а) необхідності догляду за хворою дитиною;
- б) професійного захворювання працівника;
- в) отримання пенсії по інвалідності;
- г) тимчасової непрацездатності внаслідок захворювання або травми.

Завдання 1.

Працівник прийнятий на роботу 17 жовтня поточного року та 20 жовтня цього року він захворів. Листок непрацездатності закритий 28 жовтня. Посадовий оклад чоловіка становить 8200,00 грн. Загальний страховий стаж – 11 років, та за даними державного реєстру протягом поточного року має 8 місяців страхового стажу.

Потрібно:

- 1) визначити розрахунковий період та кількість календарних днів перебування в трудових відносинах у розрахунковому періоді для розрахунку допомоги;
- 2) розрахувати допомогу по тимчасовій непрацездатності.

Завдання 2.

Працівника прийнято на роботу 5 серпня поточного року. Страховий випадок настав 15 вересня поточного року. Потрібно визначити розрахунковий період для призначення допомоги по тимчасовій непрацездатності.

Семінарське заняття 7

Тема 4. Організація та облік соціальних виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з втратою тимчасової непрацездатності

Питання для усного опитування та дискусії

- 1. Управління загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням.
- 2. Сучасний стан обов'язкового медичного страхування та проблеми його запровадження.
- 3. Права, обов'язки та відповідальність роботодавця як страхувальника і застрахованих осіб.
- 4. Реалізація соціальних функцій держави через Фонд соціального страхування України

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових та ситуаційних завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: соціальне страхування, страхувальник, роботодавець, соціальні функції, листок непрацездатності.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- управління загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням;
- проблеми впровадження медичного страхування;
- права, обов'язки та відповідальність роботодавця як страхувальника і застрахованих

осіб.

Варіант 1.

1. Сума страхових виплат застрахованій особі та оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності за рахунок коштів роботодавця обчислюється шляхом множення:

а) суми денної виплати, розмір якої встановлюється у відсотках до середньоденної заробітної плати залежно від страхового стажу на кількість календарних днів, що підлягають оплаті;

б) суми денної виплати, розмір якої встановлюється у відсотках до середньоденної заробітної плати залежно від страхового стажу на кількість робочих днів, що підлягають оплаті;

в) суми денної виплати, розмір якої встановлюється у відсотках до середньоденної заробітної плати залежно від страхового стажу на кількість днів, що підлягають оплаті.

...

10. Середньоденна заробітна плата для призначення допомоги по тимчасовій непрацездатності визначається шляхом ділення заробітку за розрахунковий період на:

а) кількість календарних днів зайнятості у розрахунковому періоді;

б) кількість планових днів у розрахунковому періоді;

в) кількість відпрацьованих днів у розрахунковому періоді.

Варіант 2.

1. У разі роботи застрахованої особи за сумісництвом, страхові виплати здійснюються на підставі:

а) свідоцтва про загальнообов'язкове державне соціальне страхування;

б) копії листка непрацездатності;

в) копії листка непрацездатності, засвідченої підписом керівника і печаткою за основним місцем роботи та довідки про середню заробітну плату за основним місцем роботи.

...

10. Тривалість виплати допомоги по вагітності і пологах становить:

а) 70 днів до пологів та 90 днів після пологів;

б) 56 днів до пологів та 70 днів після пологів;

в) 70 днів до пологів та 56 днів після пологів.

Завдання 1.

Застрахована особа захворіла 11 січня поточного року. Потрібно визначити розрахунковий період для призначення допомоги по тимчасовій непрацездатності.

Завдання 2.

У розрахунковому періоді особа хворіла з 20 липня по 9 вересня поточного року включно. Потрібно визначити розрахунковий період для призначення допомоги по тимчасовій непрацездатності.

Завдання 3.

У жовтні поточного року працівник перебував на лікарняному протягом 5 календарних днів. За розрахунковий період йому нараховано та виплачено: заробітну плату – 92300,00 грн.; відпускні – 19560,00 грн.; премію за виробничі показники – 12600,00 грн. Кількість календарних днів перебування в трудових відносинах у розрахунковому періоді для розрахунку допомоги – 342.

Потрібно:

1) визначити розрахунковий період для розрахунку допомоги;

2) розрахувати допомогу по тимчасовій непрацездатності, враховуючи страховий стаж працівника 2 роки 9 місяців

Семінарське заняття 8

Тема 5. Організація та облік соціальних виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності

Питання для усного опитування та дискусії

1. Перелік категорій осіб, які підлягають страхуванню від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання.
2. Порядок призначення допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю до відновлення працездатності або встановлення інвалідності.
3. Порядок призначення потерпілому одноразової допомоги у разі стійкої втрати професійної працездатності.
4. Порядок призначення потерпілому щомісячної страхової виплати при тимчасовому переведенні на легшу, нижчеоплачувану роботу.
5. Порядок призначення одноразової допомоги та щомісячної страхової виплати особам, які мають на неї право в разі смерті потерпілого.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових та ситуаційних завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: нещасний випадок, професійне захворювання, відновлення працездатності, одноразова допомога, страхові виплати.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- порядок призначення допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю до відновлення працездатності або встановлення інвалідності;
- порядок призначення потерпілому одноразової допомоги у разі стійкої втрати професійної працездатності;
- порядок призначення потерпілому щомісячної страхової виплати при тимчасовому переведенні на легшу, нижчеоплачувану роботу.

Варіант 1.

1. За загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності надаються наступні види матеріального забезпечення (виплати):

- а) одноразова допомога в разі стійкої втрати професійної працездатності або смерті потерпілого;
- б) стаціонарне лікування;
- в) допомога по тимчасовій непрацездатності по догляду за дитиною;
- г) пенсія по інвалідності внаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання;
- д) відновлення здоров'я та працездатності потерпілого.

...

10. Обов'язковому страхуванню від нещасного випадку на виробництві підлягають:

- а) особи, які працюють на умовах цивільно-правового договору;
- б) учні та студенти навчальних закладів, клінічні ординатори, аспіранти, докторанти, залучені до будь-яких робіт під час, перед або після занять;
- в) особи, які утримуються у виправних, лікувально-трудових, виховно-трудових закладах та залучаються до трудової діяльності на виробництві цих установ або на інших підприємствах за спеціальними договорами;
- г) священнослужителі, церковнослужителі та особи, які працюють у релігійних організаціях на виборних посадах.

Варіант 2.

1. За загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням від нещасного випадку на виробництві та професійним захворюванням, сума одноразової страхової виплати не повинна перевищувати:

- а) середньомісячного заробітку, що потерпілий мав до ушкодження здоров'я;
- б) чотирикратного розміру граничної суми заробітної плати, з якої справляються внески на дату настання права потерпілого на призначення одноразової допомоги;
- в) п'ятнадцятикратного розміру прожиткового мінімуму.

...

10. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві здійснюється за наступними принципами:

- а) проведення профілактичних заходів по запобіганню нещасним випадкам на виробництві та професійним захворюванням;
- б) цільового використання коштів страхування на випадок безробіття;
- в) економічна зацікавленість суб'єктів страхування в поліпшенні умов і безпеки праці;
- г) диференціація страхового тарифу з урахуванням умов і стану безпеки праці, виробничого травматизму та професійної захворюваності на кожному підприємстві.

Завдання 1.

Працівник торгового залу ФОП Калугін О.О. під час виконання своїх професійних обов'язків отримав травму, що кваліфікується як нещасний випадок на виробництві. Чи підлягає працівник страхуванню у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності? Відповідь обґрунтуйте.

Завдання 2.

Працівник топочної відділу освіти м.Дніпро працює за даною посадою 15 років. 23.02.20_ року отримав виробничу травму, що тимчасово унеможливило його роботу за спеціальністю на 1 календарний місяць. Середня заробітна плата працівника складає 8000 грн. Який розмір допомоги по тимчасовій непрацездатності отримає працівник? Охарактеризуйте за яких умов, як нараховується розмір допомоги по тимчасовій втраті працездатності. Відповідь обґрунтуйте.

Семінарське заняття 9

Тема 5. Організація та облік соціальних виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності

Питання для усного опитування та дискусії

1. Порядок відшкодування витрат на поховання померлого.
2. Документи, які необхідні для розгляду справ про страхові виплати.
3. Норми відмови та припинення страхових виплат і надання соціальних послуг, а також строки проведення страхових виплат.
4. Відображення на рахунках бухгалтерського обліку допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю.
5. Порядок складання звітності за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових та ситуаційних завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є : страхові виплати, соціальні послуги, допомога у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю, професійне захворювання, страхуванням від нещасного випадку на виробництві.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні

теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- категорія осіб, які підлягають страхуванню від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання⁴
- призначення допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю до відновлення працездатності або встановлення інвалідності;
- документи для розгляду справ про страхові виплати;
- відмова та припинення страхових виплат і надання соціальних послуг.

Варіант 1.

1. Обов'язковому страхуванню від нещасного випадку на виробництві підлягають:

- а) особи, які працюють на умовах трудового договору (контракту);
- б) учні та студенти навчальних закладів, клінічні ординатори, аспіранти, докторанти під час занять;
- в) особи, які утримуються у виправних, лікувально-трудовах, виховно-трудовах закладах та залучаються до трудової діяльності на виробництві цих установ або на інших підприємствах за спеціальними договорами;
- г) священнослужителі, церковнослужителі та особи, які працюють у релігійних організаціях на виборних посадах.

...

2. За загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням від нещасного випадку на виробництві та професійним захворюванням, сума щомісячної страхової виплати не повинна перевищувати:

- а) середньомісячного заробітку, що потерпілий мав до ушкодження здоров'я;
- б) чотирикратного розміру граничної суми заробітної плати, з якої справляються внески на дату настання права потерпілого на призначення одноразової допомоги;
- в) п'ятнадцятикратного розміру прожиткового мінімуму.

Варіант 2.

1. Суб'єктами страхування від нещасних випадків на виробництві та від професійного захворювання є:

- а) страхові компанії;
- б) страховальники;
- в) уповноважений Кабінетом Міністрів України центральний орган виконавчої влади;
- г) застраховані;
- д) правильна відповідь а), б), г).

...

10. Виконання статутних функцій та обов'язків фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування покладено на:

- а) голову Наглядової Ради;
- б) страхових експертів з охорони праці;
- в) лікарів – експертів страховиків;
- г) андеррайтерів;
- д) уповноважений Кабінетом Міністрів України центральний орган виконавчої влади.

Як фахівець сфери охорони праці, охарактеризуйте види матеріального забезпечення та соціальних послуг за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності.

Завдання 2.

Працівник ТОВ «Мерідіан» Курочкин П.В. під час обідньої перерви переміщуючись територією підприємства оступившись впав та зламав ногу. Працівник працює на підприємстві 10 років на умовах трудового договору. Назвіть умови надання допомоги по тимчасовій непрацездатності для працівника та тривалість її виплати. Охарактеризуйте підстави для відмови в наданні допомоги по тимчасовій непрацездатності.

Семінарське заняття 10

Тема 6. Організація та облік соціальних виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням на випадок безробіття

Питання для усного опитування та дискусії

1. Мета та призначення загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття.
2. Нормативно-правова основа.
3. Суб'єкти страхування, їх права та обов'язки.
4. Страхові випадки та види матеріального забезпечення та соціальних послуг.
5. Порядок нарахування та умови надання допомоги.
6. Відмова у здійсненні страхової виплати.
7. Фонд соціального страхування на випадок безробіття: основні завдання та обов'язки, управлінська структура.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових та ситуаційних завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є : суб'єкти страхування, страхові випадки, матеріальне забезпечення, Фонд соціального страхування на випадок безробіття.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- призначення загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття;
- порядок нарахування та умови надання допомоги;
- відмова у здійсненні страхової виплати;
- платники Єдиного страхового внеску на випадок безробіття.

Варіант 1.

1. Платниками Єдиного страхового внеску на випадок безробіття є:

- а) роботодавець;
- б) наймані працівники;
- в) фізичні особи – суб'єкти підприємницької діяльності;
- г) особи, які забезпечують себе роботою самостійно.

...

10. Страхуванню на випадок безробіття підлягають:

- а) працюючі пенсіонери;
- б) іноземці та особи без громадянства, які тимчасово працюють за наймом в Україні;
- в) особи, які працюють на основі трудового договору;
- г) особи які працюють на основі цивільно-правового договору.

Варіант 2.

1. Видами забезпечення при загальнообов'язковому страхуванні на випадок безробіття є:

- а) допомога на поховання безробітного у разі його смерті;
- б) підвищення кваліфікації та профпереорієнтації;
- в) інформаційні та консультаційні послуги, пов'язані з працевлаштуванням.

...

10. Безробіття яке є наслідком звільнення працівників у результаті модернізації устаткування та втілення нових технологій це:

- а) технологічне;
- б) інституційне;
- в) економічне.

Завдання 1.

Овчаренко С.П. набув статусу безробітного 15 березня поточного року. Причина звільнення - п.1 ст.40 Кодексу законів про працю України. Його страховий стаж 6 років 4 місяці. Дохід за розрахунковий період 78400,00 грн. Кількість календарних днів зайнятості у розрахунковому періоді – 338. Потрібно розрахувати допомогу по безробіттю.

Завдання 2.

Смолянченко О.К. набув статусу безробітного 04 квітня поточного року. Причина звільнення – розірвання трудового договору з ініціативи працівника з поважних причин (ст.38 Кодексу законів про працю України). Його страховий стаж 8 років 3 місяці. Дохід за розрахунковий період 73487,65 грн. Кількість календарних днів зайнятості у розрахунковому періоді – 325. Потрібно розрахувати допомогу по безробіттю.

Семінарське заняття 11

Тема 6. Організація та облік соціальних виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням на випадок безробіття

Питання для усного опитування та дискусії

1. Поняття безробіття, безробітний, значення загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття у сприянні зростання зайнятості населення України.
2. Принципи страхування на випадок безробіття, права на матеріальне забезпечення на випадок безробіття та соціальні послуги.
3. Джерела формування коштів Фонду соціального страхування на випадок безробіття.
4. Бухгалтерський облік операцій з нарахування та виплати допомоги по безробіттю.
5. Складання та подання фінансової і бюджетної звітності органами праці та соціального захисту населення.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових та ситуаційних завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є : безробіття, безробітний, державне соціальне страхування на випадок безробіття, матеріальне забезпечення, нарахування та виплата допомоги по безробіттю.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- принципи страхування на випадок безробіття, права на матеріальне забезпечення на випадок безробіття та соціальні послуги;
- бухгалтерський облік операцій з нарахування та виплати допомоги по безробіттю;
- складання та подання фінансової і бюджетної звітності органами праці та соціального захисту населення.

Варіант 1.

1. Безробіття яке є наслідком структурних зрушень в економіці як у галузевій сфері, так і в зміні форм власності – це:

- а) технологічне;
- б) структурне;
- в) інституційне;
- г) економічне.

...

10. Розмір допомоги по безробіттю залежить від:

- а) середньої заробітної плати особи;
- б) стажу роботи;
- в) причини звільнення;
- г) віку особи;

д) статі особи.

Варіант 2.

1. *Допомога по безробіттю особам, які звільнилися з останнього місяця роботи за власним бажанням без поважних причин, виплачується починаючи з:*

- а) першого календарного дня безробіття;
- б) 6-го дня безробіття;
- в) 8-го дня безробіття;
- г) 91-го дня безробіття;
- д) правильна відповідь відсутня.

...

10. *Загальна тривалість допомоги з безробіття не може перевищувати:*

- а) 360 календарних днів протягом одного року;
- б) 720 календарних днів;
- в) 180 календарних днів;
- г) правильна відповідь відсутня.

Завдання 1.

Применко С.П. набув статусу безробітного 15 вересня поточного року. Причина звільнення п.3 ст.40 Кодексу законів про працю України. Його страховий стаж 9 років 4 місяці. Дохід за розрахунковий період 80540,00 грн. Кількість календарних днів зайнятості у розрахунковому періоді – 328. Потрібно розрахувати допомогу по безробіттю.

Завдання 2.

Дробаченко О.К. набув статусу безробітного 15 січня поточного року. Причина звільнення – розірвання трудового договору з ініціативи працівника без поважних причин (ст.38 Кодексу законів про працю України). Його страховий стаж 4 роки 3 місяці. Дохід за розрахунковий період 75689,00 грн. Кількість календарних днів зайнятості у розрахунковому періоді – 345. Потрібно розрахувати допомогу по безробіттю.

1.4. Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів є однією з форм оволодіння матеріалом із навчальної дисципліни «Нарахування та облік соціальних виплат». Виконання самостійної роботи дозволяє студентам розвивати самостійне мислення, поглиблювати засвоєні теоретичні знання, опановувати практичні навички в галузі соціального забезпечення.

Самостійна робота із навчальної дисципліни «Нарахування та облік соціальних виплат» складається з двох окремих завдань: письмових робіт по 6 темах та однієї індивідуальної роботи. Письмова робота та індивідуальне завдання виконується у межах годин, відведених для самостійної роботи навчальним планом.

Студенти виконують письмову роботу та індивідуальну роботу самостійно з одержанням необхідних консультацій від науково-педагогічного працівника протягом семестру. Форма контролю – перевірка письмових робіт та захист індивідуальної роботи. Питання письмової роботи виносяться на підсумковий семестровий контроль.

Тема 1. Сутність та форми соціальних виплат

Питання для самостійної роботи

1. Характеристика інших складових соціального захисту зайнятого населення (індексація трудових заощаджень, захист інтересів споживачів тощо).
2. Розвиток нетрадиційних, гнучких форм зайнятості інвалідів.
3. Оцінка сучасного стану соціального захисту зайнятого населення та нагальні проблеми, що потребують вирішення.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи (тезисний конспект) і на підставі її вивчення виконати тестові завдання.

Завдання 1. Дайте правильну відповідь на тестові питання й поясніть свій вибір

1. Страховиками за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням є:
- а) страхові компанії;
  - б) цільові страхові фонди;
  - в) Кабінет Міністрів України;
  - г) ліга страхових організацій;
  - д) відділ соціального захисту населення.
2. До джерел коштів загальнообов'язкового державного соціального страхування відносяться:
- а) внески роботодавців і застрахованих осіб;
  - б) страхові платежі найманих працівників;
  - в) кредити банків;
  - г) кошти Ліги страхових організацій.
3. Розмір страхового внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування встановлюється Верховною Радою України:
- а) щоквартально;
  - б) щомісячно;
  - в) щорічно;
  - г) раз в три роки;
  - д) раз в п'ять років.
4. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування це: (продовжити визначення)
1. Державному соціальному страхуванню підлягають:
- а) особи, які працюють на умовах трудового договору (контракту);
  - б) особи, які забезпечують себе роботою самостійно)
  - в) роботодавці;
  - г) працівники профспілок;
  - д) працюючі пенсіонери.
6. Застраховані громадяни є членами страхових фондів за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням:
- а) так;
  - б) ні.
7. Кошти страхових фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування включаються до складу державного бюджету України:
- а) так;
  - б) ні.
8. Страхові фонди здійснюють свою діяльність на підставі:
- а) закону України «Про державний бюджет»;
  - б) статутів;
  - в) Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування.
9. Видами матеріального забезпечення загальнообов'язкового медичного страхування є:
- а) діагностика та амбулаторне лікування;
  - б) стаціонарне лікування;
  - в) надання готових лікарських засобів та виробів медичного призначення;
  - г) профілактичні та освітні заходи;
  - д) забезпечення медичною реабілітацією осіб, які перенесли особливо важкі операції або мають хронічні захворювання;
  - ж) немає жодної вірної відповіді.
10. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування включає в себе наступні види страхування:
- а) медичне страхування;
  - б) страхування на випадок безробіття)

- в) страхування життя)
- г) пенсійне страхування;
- д) страхування з тимчасової втрати працездатності та витратами зумовленими поховання.

Тема 2. Фінансове забезпечення соціальних виплат

Питання для самостійної роботи

1. Механізм реалізації соціальних гарантій, визначення розмірів соціальних гарантій.
2. Пенсійна реформа.
3. Дотації, джерела фінансування цінкових дотацій.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи (тезисний конспект) і на підставі її вивчення виконати тестові завдання.

Завдання 1. Дайте правильну відповідь на тестові питання й поясніть свій вибір

1. Джерелами фінансування соціальної сфери є:

- а) державний бюджет;
- б) страхові фонди;
- в) місцеві бюджети;
- г) власні доходи організацій та установ соціальної сфери (самофінансування).

2. Управління страховими фондами здійснюється:

- а) Верховною Радою України;
- б) Кабінетом Міністрів України;
- в) державою та представниками суб'єктів соціального страхування.

3. Метою державного регулювання та нагляду у сфері загально-обов'язкового державного соціального страхування є:

- а) проведення єдиної та ефективної державної політики у цій сфері;
- б) забезпечення реалізації прав громадян на загальнообов'язкове державне соціальне страхування;
- в) створення умов для ефективного функціонування та розвитку системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;
- г) забезпечення дотримання суб'єктами системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування вимог законів, інших нормативно-правових актів, що регулюють відносини у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування;
- д) адаптація системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування до міжнародних стандартів;
- ж) усі відповіді вірні.

4. Контроль за дотриманням страховальниками законів України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування, інші нормативно-правові акти, видані відповідно до них, здійснює:

- а) Наглядова Рада;
- б) держава;
- в) уповноважений Кабінетом Міністрів України центральний орган виконавчої влади.

5. Керівництво та управління обов'язковим державним соціальним страхуванням здійснює:

- а) фонд соціального страхування;
- б) держава;
- в) правління фонду.

6. Управління фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування здійснюють:

- а) держава;
- б) правління страхових фондів;
- в) виконавчі дирекції.

7. Реалізація соціальної політики у суспільстві здійснюється через:
- соціальні програми;
  - законодавчу базу.
8. Для визначення рівня життя використовують індекс людського розвитку, який має наступні складові:
- тривалість життя населення;
  - рівень освіти;
  - обсяг ВВП на душу населення.
9. Державний моніторинг у сфері соціального страхування здійснюється з метою:
- дотримання державних соціальних гарантій;
  - оцінки ефективності державної соціальної політики;
  - впливу на рівень та якість життя в Україні.
10. Основні завдання державного регулювання загальнообов'язкового державного соціального страхування полягають:
- у розробці нормативно-правових актів, що регламентують відносини даної сфери;
  - щорічному перегляді та затвердженні розміру єдиного страхового внеску;
  - у встановленні нормативів з урахуванням економічної та соціальної ситуації в країні;
  - у встановленні обов'язкових вимог щодо створення страхових резервів;
  - державному фінансовому контролю за дотриманням законодавства щодо формування доходів страхових фондів та цільового використання їх коштів;
  - контролі та нагляді за діяльністю центральних і територіальних органів державних фондів, їх взаємодію з іншими суб'єктами.
  - паритетності представників усіх суб'єктів ЗОДСС в управлінні ДОДСС.

Тема 3. Організація та облік соціальних виплат за загальнообов'язковим державним пенсійним страхуванням

Питання для самостійної роботи

- Права та обов'язки платників єдиного внеску.
- Права і норми відповідальності за порушення законодавства про збір та облік єдиного соціального внеску.
- Завдання, функції органів Пенсійного фонду України.
- Джерела формування доходів бюджету Пенсійного фонду України, структуру видатків бюджету, їх характеристику.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи (тезисний конспект) і на підставі її вивчення виконати практичне завдання.

Завдання 1.

Громадянин П., який працює менеджером на приватному підприємстві "Глобус", у січні перебував у відпустці без збереження заробітної плати тривалістю 14 календарних днів. За цей місяць з його заробітної плати було сплачено страховий внесок до пенсійного фонду в сумі меншій, ніж мінімальний страховий внесок. Який розмір мінімального страхового внеску? Які правила обчислення страхового стажу? Чи зарахують цей період до страхового стажу громадянина П.?

Завдання 2.

Громадянка Г. працювала на посаді молодшого наукового співробітника 8 років 8 місяців, а потім 7 років на посаді державного службовця. 14 липня 2002 р. її було звільнено через досягнення граничного віку перебування на державній службі. Загальний трудовий стаж Г. становить 28 років. Вона звернулася за призначенням пенсії державного службовця, однак їй відмовили, посилаючись на недостатній стаж державної служби. Чи правильні дії інспектора Пенсійного фонду? Який порядок призначення пенсії державного службовця?

Тема 4. Організація та облік соціальних виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з втратою тимчасової непрацездатності
Питання для самостійної роботи

1. Порядок складання та затвердження бюджету Фонду соціального страхування, а також принцип управління Фондом соціального страхування України
2. Види матеріального забезпечення та соціальних послуг за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності.
3. Порядок оплати за лікування в реабілітаційних відділеннях санаторно-курортних закладів після перенесених захворювань і травм за рахунок коштів Фонду.
4. Механізм фінансування Фондом соціального страхування страхувальників та інших отримувачів страхових коштів.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи (тезисний конспект) і на підставі її вивчення виконати практичне завдання.

Завдання 1.

Працівник прийнятий на роботу 17 жовтня поточного року та 20 жовтня цього року він захворів. Листок непрацездатності закритий 28 жовтня. Посадовий оклад чоловіка становить 8200,00 грн. Загальний страховий стаж – 11 років, та за даними державного реєстру протягом поточного року має 8 місяців страхового стажу.

Потрібно: 1) визначити розрахунковий період та кількість календарних днів перебування в трудових відносинах у розрахунковому періоді для розрахунку допомоги; 2) розрахувати допомогу по тимчасовій непрацездатності.

Завдання 2.

Працівниця знаходиться у відпустці для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку з березня 2019 р. до лютого 2022 р. В березні 2019 року їй було нараховано преміальні у розмірі 5000,00 грн. до свята 8 березня. А в січні 2018 р. працівниця надала листок тимчасової непрацездатності у зв'язку з вагітністю та пологами з 21 числа на 126 календарних днів. Оклад працівниці за посадою 7000,00 грн. Страховий стаж застрахованої особи у розрахунковому періоді відповідно до чинного законодавства складає більше шести місяців.

Потрібно: 1) визначити розрахунковий період та кількість календарних днів перебування в трудових відносинах у розрахунковому періоді для розрахунку допомоги; 2) розрахувати допомогу по вагітності та пологах.

Тема 5. Організація та облік соціальних виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності

Питання для самостійної роботи

1. Порядок відшкодування витрат на поховання померлого.
2. Норми відмови та припинення страхових виплат і надання соціальних послуг, а також строки проведення страхових виплат.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи (тезисний конспект) і на підставі її вивчення виконати практичне завдання.

Завдання 1.

Працівник підприємства Л. отримав травму на виробництві, про що було складено акт про нещасний випадок на виробництві. Після двомісячного лікування у лікарні він знову приступив до роботи. Через поганий стан здоров'я Л. попросив, щоб його перевели тимчасово на легшу роботу. Йому відмовили, мотивуючи тим, що підприємство зазнає фінансових труднощів і частина працівників працює на умовах неповного робочого тижня. Крім того у Л. відсутній медичний висновок, який підтверджував би стан здоров'я Л. та необхідність переведення його на легшу роботу. Л. звернувся до адвоката, який пояснив, що

після лікування Л. повинен був звернутися до МСЕК для встановлення ступеня втрати працездатності. Саме такий висновок і містить трудові рекомендації конкретній особі.

Дайте правову оцінку названій ситуації. Який соціальний ризик має місце у даному випадку? Який порядок його встановлення? Чи може працівник самостійно звернутися до МСЕК для огляду?

Завдання 2.

З громадянином Б. на заводі стався нещасний випадок. В березні 2019 р. він звернувся у МСЕК для встановлення групи інвалідності. Така інвалідність йому була встановлена. Наступний термін пересвідчення був визначений березень 2021 р. Б. у березні 2021 р. на переосвідчування не з'явився, оскільки в грудні 2020 р. йому виповнилося 60 років, і він вважав, що інвалідність його стала безстроковою.

Чи правильно вважає громадянин Б.? На який термін встановлюється інвалідність? Які наслідки нез'явлення громадянина на переосвідчування МСЕК у встановлений термін? В яких випадках інвалідність встановлюється безстроково?

Тема 6. Організація та облік соціальних виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням на випадок безробіття

Питання для самостійної роботи

1. Перелік осіб, що підлягають страхуванню на випадок безробіття.
2. Порядок виплати допомоги по безробіттю, відкладення, скорочення та припинення виплати допомоги по безробіттю.
3. Порядок одноразової виплати допомоги по безробіттю для організації безробітними підприємницької діяльності.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи (тезисний конспект) і на підставі її вивчення виконати практичне завдання.

Завдання 1.

До центру зайнятості з проханням про реєстрацію і надання допомоги по безробіттю звернувся громадянин Н. Працівник центру, який проводив співбесіду відмовив йому у реєстрації та призначенні допомоги по безробіттю оскільки Н. є інвалідом II групи, а тому не підлягає реєстрації у центрі зайнятості та не може бути суб'єктом права на страхові допомоги. Окрім цього він вважав, що вітчизняне законодавство передбачає й інші види забезпечення інвалідів, а тому призначати йому допомогу по безробіттю не потрібно.

Чи правомірні дії працівника центру зайнятості? Чи можуть інваліди визнаватись безробітними та набувати права на допомогу по безробіттю? Чи мають право на допомогу по безробіттю особи, які одержують пенсію по інвалідності?

Завдання 2.

Безробітний К. звернувся до центру зайнятості із проханням здійснити йому одноразову виплату допомоги по безробіттю для організації підприємницької діяльності. Однак К. було відмовлено, оскільки з'ясувалось, що за 12 місяців, які передували безробіттю він вже був зареєстрований суб'єктом підприємницької діяльності, а тому не має право на одноразову виплату допомоги по безробіттю. Безробітний К. з цим не погодився, оскільки підприємницьку діяльність припинив з власної ініціативи, а до центру зайнятості звернувся через неспроможність самостійно знайти роботу.

Хто має право на одноразову виплату допомоги по безробіттю? В яких випадках особі може бути відмовлено в одноразовій виплаті допомоги по безробіттю? Дайте правовий аналіз ситуації.

1.5. Індивідуальні завдання

У процесі вивчення навчальної дисципліни студенти виконують індивідуальні завдання у вигляді реферату.

Методичні рекомендації щодо написання реферату

Реферат – це одна з форм навчальної, наукової роботи студентів, що виконується ними самостійно. Мета написання реферату: вміння пов'язати теоретичні знання з практикою, розвинути навички роботи з науковою та навчальною літературою, навчитися популярно викладати складні питання.

Для студентів денної форми навчання реферат з фінансового аудиту виконується у межах годин, відведених для самостійної роботи студента. Тема реферату у формі наукової роботи обирається студентом добровільно і закріплюється за ним викладачем на початку семестру. Підготовка реферату у такій формі передбачає:

- вибір теми, підбір та опрацювання літератури за темою;
- складання плану роботи;
- виклад основних ідей та пропозицій автора;
- захист реферату на практичному занятті або під час консультацій на кафедрі.

Реферат повинен мати таку структуру:

- план;
- вступ;
- виклад основного матеріалу;
- висновки;
- список використаних джерел.

Реферат виконується за усталеними вимогами до наукових робіт, обсягом 10-15 сторінок машинописного тексту, інтервал 1,5, шрифт 14.

Тематика рефератів

1. Переваги та недоліки системи пенсійного забезпечення в Україні.
2. Місце пенсійного забезпечення в економіці України.
3. Актуальність пенсійного страхування в системі економічних відносин.
4. Особливості та етапи реформування пенсійного страхування в Україні.
5. Види пенсійних виплат і соціальних послуг за загальнообов'язковим державним пенсійним страхуванням.
6. Особи, які підлягають загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню.
7. Поняття та особливості функціонування недержавного пенсійного фонду.
8. Види недержавних пенсійних фондів.
9. Державний нагляд та контроль у сфері недержавного пенсійного забезпечення.
10. Забезпечення незастрахованих осіб.
11. Зарубіжний досвід організації страхування на випадок безробіття.
12. Специфіка роботи Фонду соціального страхування на випадок безробіття.
13. Види матеріального забезпечення та соціальних послуг: порівняльний аналіз
14. Категорії громадян, що мають додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню.
15. Стимулювання працевлаштування громадян, які недостатньо конкурентоспроможні на ринку праці.
16. Стимулювання самозайнятості населення та створення нових робочих місць суб'єктами малого підприємництва.
17. Державна підтримка молодих працівників, залучених до роботи в селах і селищах.
18. Розширення можливостей для підвищення конкурентоспроможності молоді.
19. Розширення можливостей для підвищення конкурентоспроможності громадян віком старше 45 років.
20. Професійна орієнтація та професійна підготовка безробітних в Україні.
21. Механізм надання послуг з посередництва у працевлаштуванні.
22. Допомога по частковому безробіттю.
23. Державні гарантії у сфері зайнятості внутрішньо переміщеним особам.
24. Види соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та їх характеристика.

25. Фінансування страхових виплат, соціальних послуг та профілактичних заходів при страхуванні від нещасного випадку на виробництві та від професійного захворювання.

26. Гарантії забезпечення прав застрахованим у страхуванні від нещасного випадку на виробництві та від професійного захворювання.

27. Зарубіжний досвід організації соціального страхування від нещасних випадків на виробництві: можливості застосування в Україні.

1.6. Підсумковий контроль

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі письмового заліку. Структура залікового білету включає 1 теоретичне питання, 5 тестових завдань та задачу.

1.6.1. Питання для підсумкового контролю

1. Теоретичні основи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.
2. Джерела формування доходів бюджету Пенсійного фонду України.
3. Структура видатків бюджету Пенсійного фонду, їх характеристика.
4. Види пенсійних виплат і соціальних послуг за загальнообов'язковим державним пенсійним страхуванням.
5. Особи, які підлягають загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню.
6. Поняття єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.
7. Принципи збору та ведення обліку єдиного внеску.
8. Платники єдиного внеску, їх права та обов'язки.
9. База нарахування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.
10. Ставки єдиного внеску щодо окремих платників.
11. Порядок нарахування та сплати єдиного внеску. Звітність за єдиним внеском.
12. Відповідальність платників за порушення вимог законодавства про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.
13. Організація виплати пенсій, допомоги національним оператором поштового зв'язку України.
14. Порядок складання та оформлення відомостей на виплату пенсій, соціальної допомоги.
15. Загальні положення про порядок соціальних виплат через установи уповноважених банків.
16. Загальні положення про загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Види страхування. Страхові випадки. Страхові ризики.
17. Принципи загальнообов'язкового державного соціального страхування.
18. Особи, які підлягають страхуванню у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності.
19. Право громадян на матеріальне забезпечення та соціальні послуги за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності.
20. Види матеріального забезпечення та соціальних послуг за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності.
21. Страхові випадки, умови надання допомоги по тимчасовій непрацездатності. Тривалість виплати допомоги.
22. Розмір допомоги по тимчасовій непрацездатності з урахуванням страхового стажу.
23. Підстави для відмови в наданні допомоги по тимчасовій непрацездатності.
24. Умови надання та право на допомогу по вагітності та пологах. Розмір допомоги по вагітності та пологах.
25. Призначення допомоги на поховання. Розмір допомоги на поховання.
26. Порядок оплати за лікування в реабілітаційних відділеннях санаторнокурортних закладів після перенесених захворювань і травм за рахунок коштів Фонду соціального страхування.
27. Порядок призначення та виплата матеріального забезпечення. Документи, необхідні для призначення матеріального забезпечення.
28. Порядок фінансування Фондом соціального страхування страхувальників та інших

отримувачів страхових коштів.

29. Категорія осіб, які підлягають страхуванню від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання. Профілактика нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань.

30. Призначення допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю від нещасного випадку до відновлення працездатності або встановлення інвалідності.

31. Призначення потерпілому одноразової допомоги у разі стійкої втрати професійної працездатності.

32. Призначення потерпілому щомісячної страхової виплати у разі втрати професійної працездатності.

33. Призначення страхової виплати потерпілому при тимчасовому переведенні на легшу, нижчеоплачувану роботу.

34. Призначення одноразової допомоги та щомісячної страхової виплати особам, які мають на неї право в разі смерті потерпілого від нещасного випадку на виробництві.

35. Документи для розгляду справ про страхові виплати. Відмова та припинення страхових виплат і надання соціальних послуг. Строки проведення страхових виплат.

36. Особливості обчислення середньої заробітної плати для розрахунку виплат за страхуванням на випадок безробіття та для добровільно застрахованих осіб за всіма видами соціального страхування.

37. Особливості обчислення середньої заробітної плати для розрахунку виплат за страхуванням від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності (крім допомоги по тимчасовій непрацездатності).

38. Особливості обчислення середньої заробітної плати для призначення допомоги по вагітності та пологах, допомоги по тимчасовій непрацездатності, а також оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності за рахунок коштів роботодавця.

39. Загальні положення про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття. Принципи страхування на випадок безробіття.

40. Джерела коштів Фонду соціального страхування на випадок безробіття.

41. Особи, які підлягають страхуванню на випадок безробіття. Види матеріального забезпечення та соціальних послуг.

42. Умови та тривалість виплати допомоги по безробіттю залежно від страхового стажу.

43. Умови та тривалість виплати допомоги по безробіттю без урахування страхового стажу.

44. Порядок виплати допомоги по безробіттю.

45. Припинення виплати допомоги по безробіттю.

46. Скорочення виплати допомоги по безробіттю.

47. Умови та порядок одноразової виплати допомоги по безробіттю для організації безробітними підприємницької діяльності.

48. Стимулювання діяльності роботодавців, спрямованої на створення нових робочих місць та працевлаштування безробітних

1.6.2. Приклад залікового білету

1. Права і норми відповідальності за порушення законодавства про збір та облік єдиного соціального внеску

2. Тестові завдання.

1. Основними завданнями Пенсійного фонду України є:

а) реалізація державної політики з питань пенсійного забезпечення та ведення обліку осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню;

б) реалізація державної політики у сферах соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, медичного страхування;

в) внесення пропозицій міністрові соціальної політики щодо забезпечення формування державної політики із питань соціального захисту населення.

2. Пенсійний фонд України відповідно до покладених на нього завдань:

а) узагальнює практику застосування законодавства з питань, що належать до його компетенції;

- б) здійснює керівництво та управління солідарною системою загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;
- в) затверджує бюджет Пенсійного фонду України.

3. Керівництво діяльністю Пенсійного фонду України здійснює:

- а) Міністерство соціальної політики України;
- б) правління Пенсійного фонду України;
- в) Кабінет Міністрів України.

4. Бюджет Пенсійного фонду затверджується:

- а) Міністерством фінансів України;
- б) Пенсійним фондом України;
- в) Верховною Радою України;
- г) Кабінетом Міністрів України.

5. Джерелами формування бюджету Пенсійного фонду України є:

- а) сума єдиного внеску, розподілена на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування;
- б) кредити Міжнародного валютного фонду;
- в) кошти Державного бюджету України;
- г) кошти, сплачені банками за користування тимчасово вільними коштами Пенсійного фонду України, та інші власні доходи.

3. Задача.

За січень поточного року начальнику дільниці Марченко В.П. проведені наступні нарахування: заробітна плата – 4800,00 грн.; допомога по тимчасовій непрацездатності за рахунок коштів роботодавця – 1450,00 грн.; премія – 1500,00 грн.; компенсація за використання для потреб виробництва власного автомобіля – 2200,00 грн.

Потрібно визначити базу нарахування та провести нарахування єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

2. Схема нарахування балів

2.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

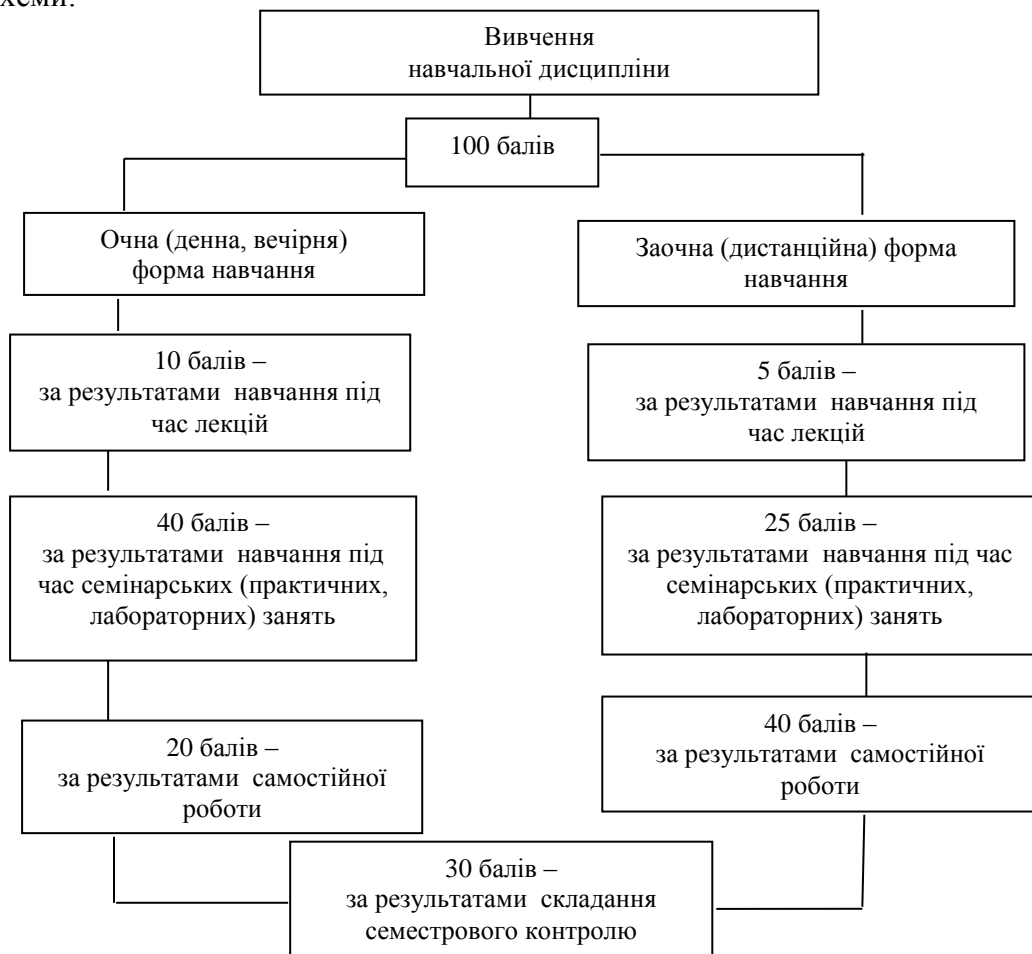

Рис. 2.1. Схема нарахування балів студентам за результатами навчання

2.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій з навчальної дисципліни «Нарахування та облік соціальних виплат», обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права.

З навчальної дисципліни «Нарахування та облік соціальних виплат» передбачено проведення 11 лекційних занять за денною формою навчання.

Отже, студент може набрати під час лекцій таку кількість балів:

№ з/п	Форма навчання	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій										
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Денна	11	0,9	1,8	2,7	3,6	4,5	5,5	6,4	7,3	8,2	9,1	10

2.3. З навчальної дисципліни «Нарахування та облік соціальних виплат» передбачено проведення 11 семінарських занять за денною формою навчання.

За результатами семінарського (практичного, лабораторного) заняття кожному студенту до відповідного документа обліку успішності виставляється кількість балів від 0 до 5 числом, кратним 0,5, яку він отримав протягом заняття.

Критерії поточного оцінювання знань студентів наведені у п. 4.3.8. Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права (затвердженого 29 травня 2017 року, протокол № 14).

2.4. Перерозподіл кількості балів в межах максимально можливої кількості балів за самостійну роботу студентів та виконання індивідуальних завдань, наведено в наступній таблиці:

№ з/п	б тем	Номер теми						Усього балів
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	
1.	Максимальна кількість балів за самостійну роботу	1	1	6	4	4	4	20
	Усього балів							20

2.5. За семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового заліку з навчальної дисципліни «Нарахування та облік соціальних виплат», студент денної форми навчання може максимально одержати 30 балів. Шкала визначення кількості балів та критерії оцінювання знань студентів за результатами семестрового контролю, подана у табл. 4.8 Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права.

Перерозподіл балів, в межах максимально можливого одержання їх кількості за надані студентами відповіді в письмовій формі на завдання залікового білета, наведено в таблиці

№ з/п	Алгоритм нарахування балів	Номер питань залікового білета			Разом балів
		1	2	3	
1.	Максимальна кількість балів за відповідь на питання білету	5	10	15	30,0
	Усього балів	5	10	15	30,0

3. Рекомендовані джерела

Тема 1

1. Докаш В. І. Вступ до спеціальності "Соціальне забезпечення": навч. посіб. Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці : Рута, 2016.351 с.
2. Завора Т.М. Соціальне страхування: навчальний посібник для практичних занять. Полтава : ПолтНТУ, 2016. 319 с.
3. Організація і облік соціальних виплат. Навчальний посібник. Укл. Полехіна В.М. Умань: ФОП Жовтий О.О., 2015.106 с.
4. Право соціального забезпечення : навч. посіб. Артеменко О. В. [та ін.]. Київ : Компринт, 2017.215 с.
5. Полехіна В.М. Організація і облік соціальних виплат. Навчальний посібник. Умань: ФОП Жовтий О.О., 2015. 106 с.
6. Шаповалова Т. В. Економічні основи соціального забезпечення: навч. посіб. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2018.127 с.
7. Ярошенко А. О. Історія та теорія соціальної політики України : курс лекцій: навч. посіб. [для студ. освіт.- кваліфікац. рівня "бакалавр" напряму знань 23 "Соц. забезпечення"] Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2018.288 с.

Тема 2

1. Докаш В. І. Вступ до спеціальності "Соціальне забезпечення": навч. посіб. Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці : Рута, 2016.351 с.
2. Завора Т.М. Соціальне страхування: навчальний посібник для практичних занять. Полтава : ПолтНТУ, 2016. 319 с.
3. Організація і облік соціальних виплат. Навчальний посібник. Укл. Полехіна В.М. Умань: ФОП Жовтий О.О., 2015.106 с.
4. Право соціального забезпечення : навч. посіб. Артеменко О. В. [та ін.]. Київ : Компринт, 2017.215 с.
5. Полехіна В.М. Організація і облік соціальних виплат. Навчальний посібник. Умань: ФОП Жовтий О.О., 2015. 106 с.
6. Шаповалова Т. В. Економічні основи соціального забезпечення: навч. посіб. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2018.127 с.
7. Ярошенко А. О. Історія та теорія соціальної політики України : курс лекцій: навч. посіб. [для студ. освіт.- кваліфікац. рівня "бакалавр" напряму знань 23 "Соц. забезпечення"] Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2018.288 с.

Тема 3

1. Докаш В. І. Вступ до спеціальності "Соціальне забезпечення": навч. посіб. Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці : Рута, 2016.351 с.
2. Завора Т.М. Соціальне страхування: навчальний посібник для практичних занять. Полтава : ПолтНТУ, 2016. 319 с.
3. Організація і облік соціальних виплат. Навчальний посібник. Укл. Полехіна В.М. Умань: ФОП Жовтий О.О., 2015.106 с.
4. Право соціального забезпечення : навч. посіб. Артеменко О. В. [та ін.]. Київ : Компринт, 2017.215 с.
5. Полехіна В.М. Організація і облік соціальних виплат. Навчальний посібник. Умань: ФОП Жовтий О.О., 2015. 106 с.
6. Шаповалова Т. В. Економічні основи соціального забезпечення: навч. посіб. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2018.127 с.
7. Ярошенко А. О. Історія та теорія соціальної політики України : курс лекцій: навч. посіб. [для студ. освіт.- кваліфікац. рівня "бакалавр" напряму знань 23 "Соц. забезпечення"] Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2018.288 с.

Тема 4

1. Докаш В. І. Вступ до спеціальності "Соціальне забезпечення": навч. посіб. Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці : Рута, 2016.351 с.
2. Завора Т.М. Соціальне страхування: навчальний посібник для практичних занять. Полтава : ПолтНТУ, 2016. 319 с.
3. Організація і облік соціальних виплат. Навчальний посібник. Укл. Полехіна В.М. Умань: ФОП Жовтий О.О., 2015.106 с.
4. Право соціального забезпечення : навч. посіб. Артеменко О. В. [та ін.]. Київ : Компринт, 2017.215 с.
5. Полехіна В.М. Організація і облік соціальних виплат. Навчальний посібник. Умань: ФОП Жовтий О.О., 2015. 106 с.
6. Шаповалова Т. В. Економічні основи соціального забезпечення: навч. посіб. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2018.127 с.
7. Ярошенко А. О. Історія та теорія соціальної політики України : курс лекцій: навч. посіб. [для студ. освіт.- кваліфікац. рівня "бакалавр" напряму знань 23 "Соц. забезпечення"] Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2018.288 с.

Тема 5

1. Докаш В. І. Вступ до спеціальності "Соціальне забезпечення": навч. посіб. Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці : Рута, 2016.351 с.
2. Завора Т.М. Соціальне страхування: навчальний посібник для практичних занять. Полтава : ПолтНТУ, 2016. 319 с.
3. Організація і облік соціальних виплат. Навчальний посібник. Укл. Полехіна В.М. Умань: ФОП Жовтий О.О., 2015.106 с.
4. Право соціального забезпечення : навч. посіб. Артеменко О. В. [та ін.]. Київ : Компринт, 2017.215 с.
5. Полехіна В.М. Організація і облік соціальних виплат. Навчальний посібник. Умань: ФОП Жовтий О.О., 2015. 106 с.
6. Шаповалова Т. В. Економічні основи соціального забезпечення: навч. посіб. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2018.127 с.
7. Ярошенко А. О. Історія та теорія соціальної політики України : курс лекцій: навч. посіб. [для студ. освіт.- кваліфікац. рівня "бакалавр" напряму знань 23 "Соц. забезпечення"] Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2018.288 с.

Тема 6

1. Докаш В. І. Вступ до спеціальності "Соціальне забезпечення": навч. посіб. Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці : Рута, 2016.351 с.
2. Завора Т.М. Соціальне страхування: навчальний посібник для практичних занять. Полтава : ПолтНТУ, 2016. 319 с.
3. Організація і облік соціальних виплат. Навчальний посібник. Укл. Полехіна В.М. Умань: ФОП Жовтий О.О., 2015.106 с.
4. Право соціального забезпечення : навч. посіб. Артеменко О. В. [та ін.]. Київ : Компринт, 2017.215 с.
5. Полехіна В.М. Організація і облік соціальних виплат. Навчальний посібник. Умань: ФОП Жовтий О.О., 2015. 106 с.
6. Шаповалова Т. В. Економічні основи соціального забезпечення: навч. посіб. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2018.127 с.
7. Ярошенко А. О. Історія та теорія соціальної політики України : курс лекцій: навч. посіб. [для студ. освіт.- кваліфікац. рівня "бакалавр" напряму знань 23 "Соц. забезпечення"] Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2018.288 с.

4. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.rada.gov.ua> – Веб-портал Верховної Ради України
2. <http://www.president.gov.ua> – Веб-портал Адміністрації Президента України
3. <http://www.kmu.gov.ua> – Веб-портал Кабінету Міністрів України
4. <http://www.me.gov.ua> – Веб-сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України
5. <http://nbuv.gov.ua/> – Веб-сайт Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського
6. <http://gntb.gov.ua/ua/> – Веб-сайт Веб-сайт державної науково-технічної бібліотеки України
7. <http://www.ounb.km.ua/> – Веб-сайт Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки